

МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ ЕКСПЕРТІВ З ОСВІТИ В НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Пономаренко Н. Г.

старший викладач

**Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна**

В процесі підготовки експертів з освіти в німецькомовних країнах Європейського Союзу (Німеччині, Австрії та Швейцарії) використовують різноманітні методи. Зокрема, при засвоєнні магістерської освітньої програми «Розвиток школи» («Schulentwicklung») у Педагогічних вищих школах м. Вайнгартен (Pädagogische Hochschule Weingarten), Німеччина; м. Форарльберг (Pädagogische Hochschule Vorarlberg), Австрія; м. Санкт-Галлен (Pädagogische Hochschule St.Gallen), Швейцарія; м. Шаффгаузен (Pädagogische Hochschule Schaffhausen), Швейцарія; м. Тургау (Pädagogische Hochschule Thurgau), Швейцарія поряд з такими методами, як мозковий штурм (Brainstorming), метод конкретних ситуацій (Fallstudie або Case-Study), метод портфоліо (Portfolio) застосовують і такі методи, як формалізоване інтерв'ю з експертом (Experteninterview) та аналіз відеозапису власних практичних ситуацій (Videoanalyse) [1].

Метод формалізованого інтерв'ю передбачає моделювання ситуації. Слухачі обирають на проблемно-орієнтованому семінарі тему з переліку. Після індивідуального опрацювання навчального матеріалу з теми вони висувають гіпотези. На основі зібраної інформації слухачі складають каталог питань для інтерв'ю з експертом, який підходить

для перевірки гіпотез. Над однією темою працюють декілька слухачів або груп, таким чином, щоб вони могли порівняти свої гіпотези та основні питання інтерв'ю. При проведенні інтерв'ю слухачі досліджують, підтверджуються їхні гіпотези чи ні. Вони намагаються пояснити отримані результати.

Аналіз відеозапису власної практичної ситуації або заняття, на думку Ю. Косінар, поділяються на п'ять етапів [2, с. 3].

Перший етап передбачає індивідуальне або колективне визначення теми, мети, а також розробку та вибір критеріїв спостереження і планування відвідування заняття. Цей етап розрахований на 30 – 60 хвилин. Ю. Косінар пропонує при виборі критеріїв спостереження орієнтуватися на Гілберта Мейера [3, с. 12], який виокремив десять ознак якісного заняття, а саме: чітка структура; інтенсивне використання навчального часу; узгодження мети, змісту та методів; різноманітність методів; розумне повторення матеріалу; індивідуальний підхід до учнів; сприятлива для навчання атмосфера заняття; усвідомлене спілкування; зворотній зв'язок вчителя із учнями; зрозуміле очікування результатів та контроль.

Під час другого етапу слухачі відвідують заняття та зафільмовують його.

На третьому етапі слухач, заняття якого зафільмовують, здійснює письмовий самоаналіз за такими питаннями:

1. Чому я вибрав саме це питання, що означає для мене ця тема (чи є конкретні причини для вибору теми)? Які шанси для розвитку я бачу в цій темі?

2. Якими були мої відчуття, моя підготовка, моє ставлення до групи в день, коли зафільмовувалося заняття?

3. Як пройшло заняття на мою думку та на думку інших?

4. Що було мною використано доцільно для досягнення кращого результату (наприклад, певні методи, невербальна поведінка, медіа тощо)?

5. Як я оцінюю ретроспективно успішність заняття?

6. За що я б себе піддав критиці, за що б похвалив? Які моменти заняття я б повторив, які моменти хотів би покращити.

Після цього відеозапис заняття передається керівнику семінару, який після перегляду відеозапису робить повідомлення за аналогічними питаннями, що й слухач, заняття якого зафільмовувалося.

Керівник семінару вибирає відеофрагмент тривалістю не більше 10 хвилин і ділить його на епізоди тривалістю 1–2 хвилини, при цьому він готує аналіз відеозапису заняття за 3–4 критеріями. Цей етап розрахований на 1,5 години.

Під час четвертого етапу група слухачів протягом 10 хвилин обговорює критерії спостереження, після чого слухачі переглядають фрагмент відеозапису повністю. В цей час слухачі занотовують спонтанні особливості заняття та обговорюють їх. Слухачам роздаються критерії

спостереження (один критерій на двох слухачів), Слухачі переглядають відеозапис по епізодах (4–8 епізодів по 1–2 хвилині). Після кожного епізоду відеозапис зупиняють і занотовують спостереження. Пари слухачів обмінюються своїми нотатками та коротко представляють свої результати. Наприкінці слухачі готують своє резюме, цей етап займає приблизно 1,5 години.

Останній, п'ятий етап, триває 30–90 хвилин і передбачає дидактичне консультування, під час якого слухач, заняття якого зафільмовувалося, робить висновки з відгуків та своїх власних спостережень для покращення якості заняття.

Література:

1. *Master Schulentwicklung; Studieninformation für den 5. Kurs (2014-2016)* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.master-schulentwicklung.com>

2. *Kosinar J. Video(selbst)analyse: Konzept, Methode und Instrument zur Selbstüberprüfung, Unterrichts – und Schulentwicklung / Julia Kosinar, 2008. – 27 s.*

3. *Meyer H. Was ist guter Unterricht? / Hilbert Meyer. – Berlin: Cornelsen, 2004. – 192 s.*